

Bemærkninger til forslaget

Der er den 11. august 1998 af retten i Odense for første gang afsagt dom over bagmændene til et af de pyramidespil (Noble House/Nordic Future), der jævnligt har været omtalt i medierne de seneste år.

Sagen blev afgjort efter lov om offentlige indsamlinger, jf. lovbekendtgørelse nr. 623 af 15. september 1986, og der blev idømt bødestraf i størrelsesordenen kr. 10.000 til kr. 150.000. Der blev endvidere konfiskeret i alt kr. 4.256.000. Indsamlingsloven indeholder ikke i strafbestemmelsen mulighed for idømmelse af højere straf end bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning. Dette forudsætter imidlertid i sagens natur, at forholdet kan bedømmes efter anden lovgivning.

Ifølge såvel politiet som medierne er det kendetegnende for afviklingen af disse pyramidespil, at bagmændene i forbindelse med stort anlagte hvervemøder på hoteller rundt omkring i Danmark har været i stand til at overtale ganske unge mennesker til at indbetale op til kr. 20.000. Bagmændene har i denne forbindelse vejledt de unge mennesker i at optage lån og har endvidere givet vejledning i, hvorledes man nemmest opnår et lån ved at give urigtige oplysninger over for bankerne om pengenes anvendelse.

Selv om der i den nævnte retssag fra Odense er idømt ganske store bøder, synes det ude af proportion, at bagmændene til så kvalificerede overtrædelser af loven, som de stort anlagte pyramidespil ifølge den nævnte dom er udtryk for, skal slippe med bødestraf.

Forslaget må også ses i sammenhæng med retsplejelovens regler om tvangsindgreb under efterforskning, herunder også de forventede ændringer, jf. lovforslag nr. L 41 om ændring af retsplejeloven, fremsat den 8. oktober 1998 og førstebehandlet den 20. okto-

ber 1998 (se Folketingstidende 1998-99, forhandlingerne side 244 og tillæg A side 828 og 912). Er man i stand til retsstridigt at fravriste unge mennesker flere millioner kr., er man formentlig også i stand til at sløre sin forbrydelse ved at skjule udbytte og beviser under efterforskningen.

Ransagning af bolig, husrum m.v. hos en mistænkt kræver ifølge retsplejelovens § 794, stk. 2, at sigtelsen angår en forbrydelse, som efter loven kan medføre frihedsstraf, eller at der er bestemte grunde til at antage, at bevis i sagen eller genstande, der kan beslaglægges, kan findes ved ransagningen. Da indsamlingsloven imidlertid kun giver mulighed for bødestraf, vil adgangen til fuldt ud at foretage ransagning i sager om pyramidespil enten kræve særlig hjemmel, eller at der i loven indføres mulighed for idømmelse af frihedsstraf.

Tilsvarende gør sig gældende i relation til fornævnte lovforslag nr. L 41, hvor det foreslås, at politiet eksempelvis kun vil kunne iværksætte observation ved kikkert eller andet apparat af personer, der befinder sig på et ikke frit tilgængeligt sted, såfremt der er tale om en forbrydelse, der efter loven kan medføre frihedsstraf. Denne efterforskningsmulighed vil politiet således ikke i fremtiden kunne anvende i sager mod bagmænd til pyramidespil.

I sagens natur ville det som nævnt kunne lade sig gøre at sikre disse efterforskningsskridt ved at indføre hjemmel hertil i indsamlingsloven. Det egentlige sigte med forslaget er imidlertid at sende et signal til disse bagmænd til pyramidespil om, at samfundet ser så alvorligt på denne form for kriminalitet, at frihedsstraf kan komme på tale.